

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO PAPILDYMO 167¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-3746“ PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP NR. TAP-20-105(2); TAIS NR. 20-1026(3))**

2020-04-15 Nr.NV-1057

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreipiame dėmesį į tai, kad nesutinkame su Projekto rengėjų pateiktoje derinimo pažymoje į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. vasario 4 d. išvados Nr. NV-293 (toliau – Išvada) 3 pastabą, pateiktais argumentais ir padaryta formalia išvada, kad įstatymo projektu siekiami tikslai gali būti pasiekti tik baudžiamosios teisės priemonėmis. Sistemiškai vertinant paskutinių metų naujų nusikalstamų veikų kriminalizavimo pavyzdžius (pvz., transporto priemonių vairavimą esant neblaiviam), matyti, kad baudžiamosios teisės normų taikymas neatgraso asmenų nuo neteisėto elgesio ir iš esmės nesprenžia esamų socialinių problemų. Be to, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2020 m. kovo 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktu Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 156, 167, 178, 181, 182, 183, 184, 190, 192, 196, 197, 199, 199¹, 199², 200, 203, 204, 206, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 224¹, 246, 248, 254, 255, 270, 272, 277, 278 ir 281 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 282¹ straipsniu ir Kodekso 177¹, 186 ir 298 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektu siūlo dekriminalizuoti dalį nusikalstamų veikų ir atsakomybę už jas nustatyti būtent Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse. Pažymėtina, kad Teisingumo ministerijos Vyriausybės kanceliarijai pateiktame 2020 m. balandžio 9 d. rašte taip pat išdėstyta neigiama nuomonė dėl siūlymo kriminalizuoti fiktyvios santuokos sudarymą ir siūloma svarstyti galimybę tikslinti Administracinių nusižengimų kodekso nuostatas. Be kita ko, dėl Projekto neatitikties baudžiamosios politikos sisteminės pertvarkos krypties atkreipė dėmesį ir Nacionalinė teismų administracija 2020 m. vasario 27 d. rašte.

Šių aplinkybių visumos kontekste ir atsižvelgiant į tai, kad teisės teorijoje laikomasi nuostatos, jog ne baudmės griežtumas, o jos neišvengiamumas atgraso asmenis nuo neteisėto elgesio, yra reikalinga visų pirma svarstyti apie galimybę įstatymo projektu siūlomą veiką įtvirtinti Administracinių nusižengimų kodekse, o nustačius, kad šia priemone nepasiekiami siekiamų tikslų

būtent dėl per švelnios teisinės atsakomybės, bus galima remiantis kiekybiniais ir kokybiniais rodikliais tokias nuostatas perkelti į Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą.

2. Pažymime, kad Projekto 2 punktą ir jame daroma išvada, kad „Baudžiamojo kodekso 145 straipsnio 2 dalyje nurodytos griežtos baudžiamosios teisės priemonės *iš esmės atitinka Konvencijos 34 straipsnyje nurodytas nuostatas*, kurios nusikalstamą persekiojimą sieja būtent su realia grėsme asmeniui bei nesaugumo jausmu ir kartu atitinka aptartų Europos Sąjungos valstybių persekiojimo kriminalizavimo praktiką“ kardinaliai prieštarauja Projektu teikiamai Vyriausybės nuomonei „iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso papildymo 167 straipsniu įstatymo projektui Nr. XIII-3746“.

3. Atsižvelgiant į tai, kad Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo (toliau – Konvencija) ratifikavimo procesas Lietuvos Respublikoje nėra pasibaigęs, Lietuvos Respublikos įstatymo dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo ratifikavimo projektas Nr. XIII-2315 nėra priimtas, o Konvencijos 78 straipsnio 3 dalis leidžia taikyti išlygą dėl Konvencijos 34 straipsnio nuostatų taikymo ir „vietoje baudžiamųjų sankcijų numatyti nebaudžiamąsias sankcijas“ iš Projekto 1 punkto šalintinos, kaip **neatitinkančios teisinės tikrovės**, aplinkybės susijusios su Konvencijos įgyvendinimo būtinybe, Konvencijoje numatytu įpareigojimu imtis teisėkūros ar kitų priemonių, kurios užtikrintų, kad būtų kriminalizuojamas tyčinis pasikartojantis, kitam asmeniui grėsmę keliantis elgesys, dėl kurio šis asmuo jaučiasi nesaugus.

4. Atkreipiame dėmesį į tai, kad Projekte neatsižvelgta Išvadoje pateiktą 4 pastabą, o argumentai dėl šios pastabos neaprašyti pateiktoje derinimo pažymoje. Be to, nepateikta duomenų, kad Projektas būtų suderintas su Lietuvos generaline prokuratūra ir Finansų ministerija (Išvados 5 punktas).

Teisės grupės vadovas

Rimvydas Pilibaitis

